

Naar één omgevingsvergunning

De Vlaamse regering werkt aan de invoering van de omgevingsvergunning. Als die er komt, zullen bedrijven niet langer een aparte stedenbouwkundige vergunning en milieuvergunning moeten aanvragen, en hoeven ze voor één project niet langer bij verschillende overheden aan te kloppen.

Luc Goedertier projectleider Afdeling Ruimtelijke Planning en Stedenbouwkundig Beleid

De wet van 29 maart 1962 betreffende de Organisatie van de Ruimtelijke Ordening en de Stedenbouw bepaalde dat voor het oprichten van een bouwwerk een bouwvergunning vereist is. Die bouwvergunning ging toen al – en later zeker – over heel wat meer dan ‘gebouwen’, en ook het bouwen zelf omvatte veel meer dan ‘het neerpoten van een bouwwerk op een perceel’. Met het decreet van 18 mei 1999 houdende de Organisatie van de Ruimtelijke Ordening werd het begrip ‘stedenbouwkundige vergunning’ ingevoerd. Die term omschreef veel beter het geheel van activiteiten terwijl ook de taak van de ontwerper werd opgewaardeerd. Terecht, want het gaat niet alleen om het bouwwerk, maar ook om de goede inpassing ervan in zijn context.

De zorg voor de ruime omgeving kreeg eveneens een plaats in de Codex Ruimtelijke Ordening (artikel 4.3.1, §2). Daarin staat dat bij de beoordeling of een aanvraag die beantwoordt aan een goede ruimtelijke ordening, ook rekening moet worden gehouden met de functionele inpasbaarheid, de schaal, de visuele en vormelijke elementen, de mogelijke hinder en de veiligheid in het algemeen.

Het werd ook duidelijk dat er een duidelijke relatie bestaat tussen een aantal aandachtspunten uit de bouwvergunning en bepaalde criteria uit de milieuvergunning. Dat verband wordt trouwens bevestigd in de reglementaire bepaling dat voor een inrichting waarvoor beide vergunningen nodig zijn, de ene vergunning geschorst blijft totdat de andere verleend is.

Integratie van vergunningen

Vandaag wil het beleid nog een stap verder gaan en beide vergunningen integreren. Dat zou gebeuren in de zogenaamde omgevingsvergunning – die zowel de zorg voor de ruime omgeving als de zorg voor het betrokken micromilieu omvat. De stedenbouwkundige vergunning en de milieuvergunning worden zo in één vergunning samengebracht. Later kunnen daar nog bijkomen: de sectorale machtigingen met betrekking tot onroerend erfgoed en de wegbeheerder, de sociaaleconomische vergunning...

Op 23 december 2011 keurde de Vlaamse Regering de conceptnota Invoering van de Omgevingsvergunning goed. Die wordt nu ter advies voorgelegd aan de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VMSG), de Vereniging van Vlaamse provincies (VVP), de Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen, de Strategische Adviesraad Ruimtelijke Ordening (SARO) en de Sociaaleconomische raad van Vlaanderen (SERV).

De conceptnota formuleert een visie op de totstandkoming van de *omgevingsvergunning*. Zo wordt veel belang gehecht aan het voortraject, aan samenwerking tussen de diverse actoren en aan inbreng vanuit participatie. Het integreren van de verschillende procedures en de keuze voor één bevoegde overheid moeten de hele procedure helderder en efficiënter maken, zowel voor de initiatiefnemer als voor de burger. De nieuwe vergunningsprocedure mikt op een sneller en tegelijkertijd ook beter verloop van het proces, en maakt bovendien maatwerk mogelijk.

Zodra de omgevingsvergunning in werking treedt, vervangt ze de procedures van de stedenbouwkundige vergunning en de milieuvergunning, en dat op alle bevoegdheidsniveaus. Het naast elkaar laten bestaan van verschillende procedures zou immers onduidelijkheid creëren over wie waarvoor bevoegd is.

Grotere rol voor gemeenten

Met de invoering van de omgevingsvergunning verschuift een aantal bevoegdheidspakketten. Die overdracht kan in fasen verlopen, waarbij rekening dient te worden gehouden met de expertise en de capaciteit van de gemeenten. Lokale besturen zullen bij die overdracht door de (lokale) omgevingsvergunningscommissies en de gewestelijke administraties worden ondersteund.

De overdracht en toewijzing van bevoegdheden zijn een gevolg van de nieuwe indeling van de klassen in het Vlaams Reglement betreffende de Milieuvergunning (VLAREM). Een relatief groot aantal van de huidige inrichtingen klasse 1 wordt volgens die indeling bij klasse 2A ondergebracht. Er vinden ook verschuivingen plaats van klasse 2 naar klasse 3 (melding). Bovendien worden de lijsten vereenvoudigd door ze in te delen op basis van hoofdactiviteiten in plaats van, bijvoorbeeld, aan de hand van geïnstalleerde drijfkracht.

Naargelang de aard van de aanvraag zal één van de drie overheden (gemeente, provincie, gewest) bevoegd zijn voor het verlenen van een omgevingsvergunning. Vooraan in de rij staat de gemeente. In principe is het College van Burgemeester en Schepenen de vergunningverlenende overheid in eerste aanleg, ongeacht het statuut van de aanvrager. Uitzondering op die regel zijn de bovenlokale projecten die wegens hun aard, omvang of impact aan een hoger bestuursni- ➔

‘De ondernemers zijn al geruime tijd vragende partij’